24/08/2019

Η Τουρκία αναζητά τα χαμένα κειμήλια της Παναγίας Σουμελά

/ Επικαιρότητα

Την αξία της Παναγίας Σουμελά ως ένα τουριστικό προϊόν, αλλά και ως ένα πολιτιστικό ορόσημο, μοιάζει να θέλει να εκμεταλλευτεί η Τουρκία, η οποία, άλλωστε, αντιλαμβάνεται το μεγάλο ενδιαφέρον που υπάρχει για το μνημείο που βρίσκεται στο νομό Τραπεζούντας.

Όπως γράφει το Pontos-news, οι αριθμοί είναι χαρακτηριστικοί: από τα τέλη Μαΐου, οπότε και μέρος του μοναστικού συγκροτήματος άνοιξε για το κοινό μετά από σχεδόν τέσσερα χρόνια εργασιών αναστήλωσης και συντήρησης, δέχτηκε περίπου 150.000 επισκέπτες– μέχρι το κλείσιμό της η Σουμελά δεχόταν 700.000 επισκέπτες το χρόνο.

Έτσι δεν προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι η Τουρκία ενδιαφέρεται πάρα πολύ για τον επαναπατρισμό των ανυπολόγιστης αξίας κειμηλίων της Παναγίας Σουμελά.
Δημοσιεύματα στον τουρκικό Τύπο αναφέρουν ότι το υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού αναζητά περί τα 100 αντικείμενα που είτε έχουν κλαπεί και βρίσκονται στο εξωτερικό, είτε είναι σε άλλα πολιτιστικά ιδρύματα της Τουρκίας. Σε μια

προσπάθεια καταγραφής των θησαυρών της μονής –την πρώτη που γίνεται από το 1925 και την ενημερωτική επιστολή του τότε υπουργού Παιδείας Σουκρού Σαράτσογλου στον πρωθυπουργό–, Τούρκοι ακαδημαϊκοί επισκέφθηκαν μουσεία, συλλέκτες και πανεπιστήμια σε Τραπεζούντα, Κωνσταντινούπολη, Ελλάδα, Ιρλανδία, Αγγλία και ΗΠΑ.

Μέχρι στιγμής πολυτιμότερο κειμήλιο όλων θεωρείται ο σταυρός που ανήκε στον αυτοκράτορα της Τραπεζούντας Μανουήλ Γ' Μέγα Κομνηνό και ήταν δώρο από τον πατέρα του, Αλέξιο. Η υποψία είναι ότι ο σταυρός αυτός, μαζί με άλλα κειμήλια, εκλάπη το 1950 από Αμερικανούς στρατιώτες που ανήκαν στην αποστολή του ΝΑΤΟ στην Τουρκία. Άλλωστε, υπάρχουν αναφορές για κανονική λεηλασία της Σουμελά και για φορτηγά που μετέφεραν ακόμα και τις διακοσμημένες πόρτες.

Προσφάτως ο υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού Μεχμέτ Νούρι Ερσόι σε γραπτή του απάντηση στην Εθνοσυνέλευση ανέφερε ότι έχουν ήδη ταυτοποιηθεί 77 κειμήλια. Απαντώντας δε στις υπόνοιες ότι κατά τη διάρκεια των αναστηλωτικών εργασιών βρέθηκαν αντικείμενα για τα οποία δεν υπάρχει ενημέρωση, διαβεβαίωσε ότι τα έργα δεν ήταν ανασκαφικά και ότι τίποτα καινούργιο δεν έχει εντοπιστεί μέσα στη μονή.

Το θέμα, άλλωστε, βρίσκεται εδώ και καιρό στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των Τούρκων βουλευτών: Τον περασμένο Μάιο ο βουλευτής του CHP Αχμέτ Καγιά κατέθεσε ερώτηση στην οποία τόνιζε «όλοι οι Τραπεζούντιοι αξιώνουν την επιστροφή των έργων που αφαιρέθηκαν από τη Σουμελά, και τα οποία αποτελούν έργα παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς».
Με βάση την επίσημη αλληλογραφία που διασώζεται στο αρχείο του μοναστηριού, τα κειμήλια που «αναζητούνται» είναι ένα επιχρυσωμένο στέμμα, ένα σετ πιάτων διακοσμημένων με σμάλτο, πέτρες και ρωσική γραφή που φυλάσσονταν στο σεντούκι τους, ένα επιχρυσωμένο δισκοπότηρο μαζί με ένα σετ ποτηριών, ένα σετ κουταλιών, ασημένιοι δίσκοι και πολλά χειρόγραφα